

„Obrtnik“
izhaja 1. dan vsacoga
meseca in stoji
za 4 mesece 60 kr.,
do konca leta 1883
1 glđ. 20 kr.

OBRITNIK.

„Der Gewerbsmann“
erscheint am 1. jeden
Monates und kostet
für 4 Monate 60 kr.,
bis Ende des Jahres 1883
1 fl. 20 kr.

Uredništvo:
Gospodske ulice št. 3.

(DER GEWERBSMANN.)

Redaktion:
Herrengasse Nr. 3.

Strokovnjašk list za obrtnike.

Inserati se sprejemajo in stane dvestopna petič vrsta za enkrat 5 kr., večkrat ceneje. — Inzerate werden angenommen und kostet die zweispaltige Petitzeile 5 kr. — Mehrmalige Einschaltungen billiger.

K šeststoletnici.

Še malo časa nas loči od pomenljivih dnij, ko obišče skrbni vladar in oče avstrijskih narodov, Njegovo Veličanstvo naš presvitli cesar Fran Jožef I., svojo kranjsko deželo, katera bode svečanostno praznovala šeststoletno dōbo svojega združenja s habsburško dinastijo.

Šest sto let! Velikanska dōba v življenju narodov. Marsikteri dogodki, veseli in žalostni, mirni in viharni so preminuli in mi potomci vidimo iz mej vsega — edino stalno — vez ljudstva s svojo dinastijo, katera je čuvala narod in za katero so prelivali kri naši očetje.

Habsburški vladarji cenili so pa udanost in ljubezen svojih narodov, in tako se je izljupila stara država iz preteklih stoletij s svojimi tačasnimi upravami — narodu enako — v monarhijo, kjer vladar gospodari s sporazumljenjem narodov — sè svojim ljudstvom.

Ljudstvo, katero nosi državna bremena, vé, da prejema zato od nje varstvo svojih interesov in pravico, katero varovali so habsburški vladarji vedno v svojih državah.

Ni ga kraja v širnej državi, tudi ne v naši deželi, kateremu bi vladar o časih nesreče ne prihitel na pomoč, in s tem v novič oživel obupajoče ljudstvo.

Intencije vladarja za svoje ljudstvo bila so zmiraj dobra, srce za njegove težnje vedno odprto, in če ni vse povoljno, krivo je tudi ljudstvo samo, če v tako prostej in pravičnej državi ne dospé na stališče, katero zasluži.

Zato pa, presvitli vladar! mi, jeden dober del prebivalstva Tvoje udane dežele Kranjske, kateri se v potu svojega obraza trudimo in borimo za vsakdanji kruh, odkritosrčno Te pozdravljamo na domačih tleh z zahvalo Tvoje ljubezni, in upanjem, da ostaneš mil in pravičen vladar, vsekdar mogočni pospešitelj pravic in koristi Tebi udanega delajočega stanu, od katerega izhaja vse, kar zvnaj narave napravi bistri um in pridna roka.

Živio naš cesar Fran Jožef I.!

Po volitvah.

V zadnjem listu izražali smo up, da bode pri deželnozborskih volitvah tudi obrtni stan dobil svojega zastopnika, ter smo posebno pozornost obračali na kupčijsko in obrtno zbornico. Volilni shod obrtnikov dne 4. junija, kateri je bil mnogobrojno obiskan, sklenil je jednoglasno resolucijo, v kateri se je priporočalo centralnemu volilnemu odboru, kakor tudi svétnikom kup. in obrt. zbornice, da gledajo na to, da bode obrtni stan zastopan po obrtniku, kateri iz lastnih skušenj potrebe i težnje svojega stanu pozna, in se je nadalje imenoval za kandidata predsednik kranjskega obrtnega društva in ud zbornice g. A. Klein. Volitve so se vršile, a up obrtnega stanu je šel po vodi.

Zastoj je sicer pisati, — za šest let zagotovljeno je, da obrtnik deželnega zbora ne bo videl, a te volitve so v vseh slučajih tolikanj zanimljive in podučljive, da si smatramo za dolžnost jih nekoliko ogledati, ter pa tudi opravičiti naše popolnoma naravno in pravilno stališče, to tem bolje, ker se je mej drugim proglašal neki princip, kateri nikakor nima v sedanji dobi prave podlage.

Če preziramo naše lastno stališče, izreči moramo, da so nas te volitve v obče razveselile, prvič z ozirom na zmago narodne ideje, in drugič zaradi zrelosti in neustrajljivosti volilcev posebno na deželi.

Upliv naših strank, starih in najnovejših, pokazal se je pri tej priliki dovolj jasno. Propali niso le tisti, kateri so z „latinskimi izreki“ podpirali svoje oklice, temveč tudi oni, koji se samohvalno prištevajo privilegiranem rešiteljem ljudstva, navzlic vsemu rovanju in hujskanju zoper osebe, katere imajo pri vsem očitanju še zmiraj velikansko prednost pred krivonosnimi preroki.

Brez da bi mogel kedo oporekati, smemo reči, da z enacimi volitvami se ne mora ponašati vsaka dežela. Korekture volilcev so pomenljive, in to bode uplivalo ves čas na napredni razvitek naše dežele.

Edino kar zadržuje našo radost, je, da se želja obrtnikov ni spolnila.

Kako bi se vendar odlikoval sedanji deželni zbor od prejšnjega, v katerem je kot obrtni zastopnik za kupčijsko in obrtno zbornico sedel dr. Schaffer, kateri še nikoli ni vzdignil roke za obrtnika, ko bi našinci, za katere je obrtni stan, posebno v glavnem mestu, ne gledé na lastni dobiček, toliko žrtvoval, imeli v svojej sredi poštenega rokodelca.

Neki državni poslanec je naglaševal: „da terjatev, voliti take poslance, ki poznajo naše bolečine in potrebe iz lastne skušnje, ne zderži nobene kritike; kajti lahko je, katerega o tem informirati.“ Če Slovenci še nobene stvari nismo iznajdli, ta izrek je naš — originalen — in če ga logično dalje izpeljemo, pridemo gotovo tudi do sklepa, da sploh nobenega poslanca ni treba, kajti informiramo tudi lahko uradnike, kateri vodijo deželne posle; ali je pa tudi dovolj 5 poslancev mesto 37. Isto tako se je od druge strani naglašalo ne voliti uradnikov in profesorjev, brez da bi se priporočevalo obrtnika, iz kojega sledi, da dotičniki le sebe sposobne štejejo poslancem.

Ta princip sicer ni došel do veljave, kakor kaže izid volitev, isto tako je tudi „Slovenski Narod“ priobčil dopis iz učiteljskih krogov, kateri so lastnega zastopnika terjali in dobili, kakor tudi našo resolucijo, in s tem pripoznal, da imajo razni stanovi prav, če hočejo imeti lastnega moža; kar je tudi naše mnenje, in ker to, kar zahtevamo za sè, v polnej meri, privoščimo tudi drugim stanovom.

Obrtniki niso nikjer kandidatov postavljali, temveč volili složno z drugimi, priporočane kandidate; a mislili so, da bode sedaj narodna kupčijska in obrtna zbornica volila kupčevalca in obrtnika, kar je popolnem naravno, če se prav do sedaj ni godilo, in so za ustavoverno dobo bile zbornice vedno pribežališče naj hujim nasprotnikom obrtije. Ko je vlada vpeljala obrtne in kupčijske zbornice in jim dala pravico voliti poslance, storila je gotovo za to, ker je spoznala, da je kupčijski in obrtni stan tako važen, da mora vsekako dobiti svojega zastopnika.

Ravno zato pa, ker te zbornice svojega namena nikjer niso spolnile, terjali so ne le obrtniki, temveč tudi česki poslanci, da se zbornice ločijo, da bode vendar tudi obrtni stan, kateri plačuje nad 2 tretjini davkov več, ko kupčijski, — zastopan. To uprašanje ne bi bilo prišlo na dnevni red, ko bi zbornice volile naravno, in žal, da so se tudi našinci sedaj držali prakse židovsko-liberalne stranke.

Mi nemamo nič proti izvoljenim iz zbornice, in se nadejamo, da si bodo smatrali v sveto dolžnost, skrbeti za stan, kateri v zboru po strokovnjaku ni zastopan, in bi tudi, ker razmere poznamo — ker vemo, da drugače sedaj ni moglo biti, in ker nimamo uzrokov tiščati z glavo skozi zid — ne rekli besede, ko bi se ta naš princip kot pravilen in opravičen pripoznal.

A tega ni povsod! Nekateri pridevajo v svojej domišljiji obrtni stan ravno tako „inferiornim“, kakor Nемец slovenski narod, ter mu odrekajo ne le sposobnost za poslaniški posel, temveč celo zmožnost, zastopati lastne koristij.

Če še pristavimo, da tudi kupčevalci, koji s prodajo obrtnih izdelkov bogatijo — mej tem ko mojstri, katere zadene nesreča delati za take konfektionarje niti dihati ne morejo — niso prijatelji našega stanu, temveč naravni protivniki našim trjativam, — omenili smo dovolj.

Denašnji obrtnik ni le rokodelec, kajti razmere so take, da blago kupuje z enacemi sredstvi kakor kupčevalec, ker ga pa tudi izdelava, mora vendar imeti vsaj toliko zmožnosti, kakor tisti, kateri ga le prodaja.

In vendar si upajo nekateri naš stan, kateri nosi tolikanj državnih bremen, živi brezštevilno delavcev, in treba veliko učenja in praktičnih skušenj, — smešiti in zaničevati.

Bodi si, da vzroki temu pripadajo tudi obrtnikom, kojih nepristojne dejanja se nam očitajo, a za te nimamo odgovornosti, kajti osebe, katere sè svojim obnašanjem škodujejo sodrugom, najdemo pri vseh stanovih.

To so fakta. Takemu nasprotovanju odgovarjati sè zamero ali pa brez zamere, štejem si v dolžnost, in ko bi vsi obrtniki ravnali enako, ne bilo bi pritožeb, da se odločuje prostor obrtniku le v kacemu kotu.

Od naših deželnozborskih poslancev pa upamo, da bodo v svojem času vpeljali vse, kar je mogoče, da se zljajšajo bremena, in napravi potrebno v povzdigo občnega blagostanja; kajti skrajni čas je, da napoči tudi za našo deželo, katera krvavi vsled samih političnih eksperimentov, vendar jedenkrat že doba miru in delovanja za materialni blagor deželanov.

Obrtni stan pa bode mogel iz samega sebe naglašati in predlagati ono, kar misli, da bi služilo njemu v oživljenje in razvitek.

Nasprotnikov pravičnim zahtevam v deželnem zboru ne bode, temu so porok imena, katere imajo polne simpatij tudi pri obrtnemu stanu.

V temu smislu pozdravljamo novi deželni zbor.

Das Deficit der arbeitenden Classen.

Im österreichischen Nationalitätenclub werden in der letzten Zeit social-politische Discussionen geführt, an denen Männer aus dem Gewerbebestande einen sehr rührigen Antheil nehmen. In allen diesen Discussionen, die weit entfernt sind, sich in Theorien über die Beglückung der menschlichen Gesellschaft zu ergehen, waltet das Bestreben ob, die Mängel unserer socialen Einrichtungen nach den einzelnen Gesellschaftsclassen, sowie deren Ursachen zu besprechen, an die sich alsdann Erwägungen darüber reihen, wo die Selbsthilfe der Interessenten von Erfolg sein kann, und wo die staatliche Hilfe angerufen werden muss. Die Discussion vom 1. April 1883 hat speciell ein Interesse hervorgehoben, das von eminenter Bedeutung für die Entwicklung unserer Gewerbsverhältnisse ist, und in welchem der Schwerpunkt der Frage liegt, ob die Gewerbe-gesetz-Novelle, wie ein Redner meinte, gleich dem berühmten Paragraph 19 der Staatsgrundgesetze bloß für das Papier geschrieben wurde, oder ob ihr das Recht, zu den socialen Reformen gezählt zu werden, gebührt. Indem wir bezüglich des Details dieser Discussion auf das Referat verweisen, wollen wir hier jenem Thema unsere Aufmerksamkeit zuwenden, das man in der That als das schreiendste Missverhältniss unserer volkswirtschaftlichen Einrichtungen bezeichnen kann, und in dem eine unverdiente, materielle Bedrückung der grossen Massen, oder wie wir es zu nennen pflegen, des kleinen Mannes liegt. Wir haben es dabei nicht mit communistischen oder nihilistischen Theilungsprojecten zu thun, das Eigenthum wird hier nicht als Diebstahl erklärt, aber es wird gefordert, dass jeder Classe gegeben werde, was der Classe gebührt, und dass in dem Zuflusse und der Fluctuation des mobilen Capitals das Gleichgewicht hergestellt werde, von dem die Erholung des Gewerbe- und Bauernstandes abhängt.

Es braucht keiner langen Auseinandersetzung, wenn wir sagen, die Gewerbe-novelle und der Befähigungsnachweis werden dem Gewerbsmanne nichts nützen, wenn ihm nicht gleichzeitig billiges Capital und die Gelegenheit höherer gewerblicher Ausbildung geboten wird. Ohne diese zwei Mittel wird der Gewerbebestand den schweren Restaurationskampf ohne viel Erfolg führen. Was nun den Unterricht betrifft, so ist nur eine Stimme darüber, dass der Unterricht der Lehrlinge zu nichts taugt, dass er zumeist in der Wiederholung längst vergessener Dinge besteht, wobei die hoffnungsvolle Jugend spielt oder schläft. *Ut aliquid fecisse videatur* — ist die treffendste Kritik für diesen Unterricht, bei welchem von keiner Seite viel Ernst wahrzunehmen ist. Es liegt ein grosser Fehler darin, dass der Erziehung dieses Theiles unserer Jugend so wenig Aufmerksamkeit gewidmet wird, und doch ist es jenes Zukunftselement, für welches Gewerbe-gesetze gemacht werden, und dem man eine gewisse Rolle in der socialen Ordnung zuweist. Die Universitäten sind nicht Alles im Staate, der Gewerbebestand, der Mittelstand fordert mindestens dieselbe Aufmerksamkeit, weil er in Massen auftritt, und weil seine Vernachlässigung die bösesten Erscheinungen im Gefolge hat. Im Erziehungswesen vermag der Einzelne nichts oder nicht viel, hier hat Gemeinde, Land und Staat sehr ernste Pflichten zu erfüllen, und wir würden den Staat in erste Linie stellen, weil bei ihm die höchste Objectivität und die höchste Intelligenz vorauszusetzen ist, wenn man überdies bedenkt, wie sehr die sociale Frage gerade an seine Pforten klopft. Manche Gemeinden haben übrigens gar keinen Sinn für diese Aufgaben, bei ihnen ist der Schüler, daher auch der Lehrling, der Angehörige irgend einer Familie, sonst gar nichts. Wie sehr das Gemeinwohl durch die Erziehung tangirt wird, das ist dem verehrten Gemeinderathe zu „gelehrt“ und zu „politisch“, ihn inter-

essiren weit mehr solche Institutionen, die gleich etwas — abwerfen. Hoffen wir, dass wenigstens die Staatsverwaltung in dem praktischen gewerblichen Unterrichte die beste Vollzugsvorschrift zu der Gewerbegesetz-Novelle erblickt, es bliebe alsdann nur noch übrig, dem intelligenten Gewerbsmanne auch die materiellen Mittel seiner Concurrenzfähigkeit in die Hand zu geben, und hier stehen wir vor der Capitals- und Creditfrage, ohne die es keinen lebensfähigen Gewerbebestand gibt.

Der Vorsitzende des österreichischen Nationalitätenclubs hat in seinem Vortrage das Deficit der arbeitenden Classen besprochen, und hervorgehoben, wie mangelhaft unsere volkswirtschaftlichen Institutionen sind. Haben Arbeiter oder Arbeiterin im Schweisse ihres Angesichtes 50 fl. erspart, dann tragen sie dieselben in die öffentlichen Sparcassen, oder sagen wir auch Vorschusscassen, in neuester Zeit in die Postsparcassen. Der Ertrag der Zinsen aus diesem sauer verdienten Capitale ist ein äusserst mässiger und steht in keinem Einklange zu unseren Creditverhältnissen. Drei, vier Percent ist heutzutage jener Ertrag, den der kleine Mann für seine Ersparnisse erhält, und es sind im Ganzen colossale Summen, die aus dieser Händearbeit und der Sparsamkeit des Volkes in die öffentlichen Sparanstalten fliessen. Wie werden diese Beträge verwendet? Die Postsparcassen kaufen Staatspapiere, führen daher das Geld einer sehr noblen und hochgestellten Kundschaft zu. Die Sparcassen verwenden diese Gelder auf Hypotheken für grosse Güter, sichere städtische Häuser, unter Umständen auch zum Ankauf von Creditpapieren und im Escompte an protokollierte Firmen und sonstige Parteien. Die Vorschusscassen, denen der geringste Theil dieser Gelder zufliesst, wagen sich etwas tiefer in das erwerbende Publicum, aber ihnen haftet vom Hause aus der Nachtheil des theuren Capitals, sie zahlen ihrer Clientel fünf bis sechs Percent, um den grossen Instituten Concurrenz machen zu können, dafür vermögen sie aber auch nicht ihre Capitalien unter sieben bis acht Percent abzugeben, und machen sich dadurch der Vertheuerung des Capitals schuldig. Der Gewerbsmann, der bei uns sieben bis acht Percent Zinsen zahlt, ist nicht concurrenzfähig Menschen gegenüber, die sich das Geld mit vier und fünf Percent schaffen. Diese Möglichkeit des billigen Credits ist jedoch unserem Gewerbsmann in der Regel gänzlich benommen. Bei der sogenannten österreichisch-ungarischen Bank hat er keinen Zutritt, das Privilegium des niedrigen Zinsfusses ist nach unseren Einrichtungen nur dem vermögenden Manne eingeräumt. Er, der den Credit bei diesem Institute zumeist dazu verwendet, um denselben um ein Percent höher abzugeben, lebt ohne alle Arbeit von dieser Differenz. Auch von den Sparcassen kann der kleine Gewerbsmann kein Geld erhalten. Wohl legt er es dort an, wenn er eines hat, auf drei Percent, aber braucht er ein Capital, er bekommt es von dort nicht, denn die Ersparnisse der grossen Massen fliessen nicht wieder unter diese Massen zurück, sondern werden für die höheren Kategorien der creditbedürftigen Unternehmungen oder Besitzungen verwendet. Dasselbe ist bei den Postsparcassen der Fall. Das dahin gelangte Capital fliesst nicht in dieselben Kreise zurück, aus denen es dahin gelangte. Unsere arbeitenden Classen müssen in Folge dessen immer ärmer werden. Sie legen ihre Ersparnisse mit 3 Percent an, und benöthigen sie selbst einen Credit, dann bezahlen sie ihn in normalen Verhältnissen und in günstigsten Fällen mit 7 Percent. Der creditlose Theil unserer Bevölkerung arbeitet mit seinen Capitalien, und sie machen des Jahres colossale Summen aus, für die mächtigeren Factoren der Gesellschaft, die sein Geld mit 4 Percent erhalten, während er das Geld nie unter 7 Percent bekommt. Der Zuwachs des Capitals der arbeitenden Classen ist bei dem Zinsfusse von 3 Percent äusserst gering, der Verlust desselben bei dem Escompte von 7 bis

8 Percent äusserst gross, und darum wächst die Armuth und die Vermögenslosigkeit in den unteren Classen und sammelt sich das Capital an einzelnen Stellen der höheren Kategorien, die das Privilegium geniessen, sich Geld zu machen zu den niedrigsten Interessen. Will der Staat der Verarmung ganzer Classen entgegenreten, dann müssen die Creditverhältnisse eine Reform erleben, man darf nicht ungestraft das Capital continüirlich aus einem Elemente herausziehen, und es nie in dasselbe zurückfliessen lassen. Fehlt es dem kleinen Manne an Garantien für die Benützung des billigen Capitals, dann muss man durch Coalition oder durch Intervention des Staates solche Garantien schaffen, indem man Organismen in's Leben ruft, die diesen Credit vermitteln, aber ohne diese Massregeln, ohne Credit und ohne billiges Capital ist gar nicht daran zu denken, dass der Gewerbestand aufkommt. Was durch Coalition der Gewerbsleute selbst zu erreichen ist, das soll angebahnt und erreicht werden; aber die Staatsverwaltung hat so viele legislatorische Mittel in der Hand, dass sie nicht nur die Bildung von Creditinstituten für den kleinen Mann ausserordentlich fördern, sondern auch dem Zettelinstitute künftighin eine Organisation auferlegen kann, die dem allgemeinen Interesse nützt. Heute ist dies nicht der Fall. —

„Tribüne“.

Domače zadeve.

Iz trgovinske in obrtne zbornice. Terjatev obrtnikov, da naj se zbornice ločijo v kupčijsko in obrtno posebej, imela je vspeh. Zbornice sicer ne bodo ločene, a prenarajene tako, da smemo povsem zadovoljni biti.

Vlada doposlala je vsem zbornicam načrt novega volilnega reda v pretres, in narodna večina naše kranjske zbornice je v seji dne 8. junija enoglasno sprejela novi volilni red.

S tem se bode popravila krivica, katera se je obrtnemu stanu godila, kar zbornica obstoji.

Nov volilni red napravljen je na podlagi davkoplačevanja. Obrtniki plačujejo davkov 46.087 gld. 33 1/2 kr., kupčevalci pa 17.604 gld. 97 1/2 kr. in vendar so dozdej imeli kupčevalci več zastopnikov kakor obrtniki. Sklenilo se je torej:

1. obdržati število 24 udov za zbornico;
2. izmed teh odločiti za obrtnijski oddelek 16 udov, za trgovinski oddelek pa 8 udov;
3. v obrtnijskem oddelku volijo:
 - a) veliki obrtniki in rudokopi, ki plačujejo vsaj 100 gld. pridobninskega davka, — dva odbornika;
 - b) vsi drugi obrtniki pa štirinajst odbornikov;
4. trgovinskega oddelka volijo pa vsi oni trgovci:
 - a) ki plačujejo vsaj po 5 gld. 25 kr. pridobninskega davka šest odbornikov;
 - b) vsi drugi trgovci ki plačujejo vsaj po 2 gld. 10 kr. tega davka volijo dva odbornika.

Obrtnikom bi sicer pripadalo 17 odbornikov a kupčevalcem le 7; — pripustilo se pa je trgovcem vendar 8 odbornikov.

V zadnjem zboru kranjskega obrtnega društva razpravljalo se je o tej zadevi, ter enoglasno sklenilo to prenarajbo, katera sicer ne daje obrtnemu stanu prednostij, temveč le to kar mu po pravici gre, odobriti; kakor se je tudi hvaležno pripoznalo, da sedanja vlada v resnici gleda na to, da se stare „liberalne“ postavbe prenaradijo v nove „pravične“ postavbe.

Iz mestnega zbora. V seji dne 22. junija staval je mestni odbornik gosp. Pakič predlog, naj se povikša taksa za sprejem v mestno zvezo (Zuständigkeits-Taxe) od 20 na 100 gld., — in si s tem predlogom postavil stalni a nikakor slavni spomenik v zgodovini našega mesta.

Namen povikšanja te takse za tako velikansko svoto (80 gld.) ne more biti drugi, kakor da se s tem izključijo od pridobljenje domovinske pravice za Ljubljano vsi manj premožni ljudje, mej katere spadajo tudi mali obrtniki in delavci.

Radi verjamemo, da je kacemu bourgeois, koji le hišnika ljudem prišteva, stotak kar nič — a krivica bi se godila otrocim kojih oče je živi 30—40 let v Ljubljani, plačuje davke in doklade, in kateri vsled nezmožnosti plačati tako visoko takso, svojim tukaj rojenim otrokom niti domovine, katero bi poznali, zapuščati ne more.

Zadnji čas bi zares bil, da se po državnem zakonu vredijo pogoji domovinske pravice, kajti sedanje razmere so samovoljne in nepravne.

Če je že taksa za meščanstvo, katera znaša za bogataša in reveža enako 75 gld. za slednjega previsoka, bila bi ona za domovinsko pravico sè 100 gld. v primeri s koristij taiste, tako ogromna, da ne moramo misliti, da bi jo odsek, komur se je ta „samostalni“ predlog g. Pakiča v pretres izročil, odobril.

Taki predlogi, ki merijo na to, reveža brez potrebe osamiti, niso dandanes popularni, in živo prepričanje imamo, da tudi mesto s tem ne pridobi ničesar družega, kakor domače tujce, katerih se pa že v drugim oziru ne manjka.

Krono si je pa postavil g. Pakič še, sicer ne s prejetim predlogom, da se prošnje za sprejem v mesto, katere vložene so že blizo jednega leta, ne rešijo, dokler se ne sklene o njegovemu predlogu.

Das war kein Meisterstück, Herr Pakič!

Ljubljanski pekovski mojstri vložili so po kranjskem obrtnem društvu mestnemu magistratu prošnjo, da ustavi popolnem nepotrebno in za izgojo vajencev jako škodljivo prodajanje kruha po javnih ulicah. Dotično izvrstno vtemeljeno prošnjo je predsednik društva in mestni odbornik g. Klein že izročil, in se je nadejati povoljnega uspeha.

Kranjski deželni zbor otvoril se je dne 25. junija. Deželnim glavarjem imeňovan je gosp. grof Gustav Thurn, izvoljen v kranjskej kupčijski in obrtni zbornici. Nadejati se nam je, da bode ta visokorodni gospod gotovo dober zastopnik svojih volilcev, kar pričajo njegove besede o priliki otvorenja deželnega zbora.

Gosp. deželni glavar naglaševaje naloge deželnega zbora, rekel je: Treba bode v prvej vrsti urediti in pospešovati kmetijske in obrtne razmere in olajšati ter zboljšati stanje delavcev.

Če bode deželni zbor deloval po besedah svojega glavarja, pridobil si bode splošno priznanje in zahvalo.

Čast domači obrtniji. Gosp. F. Goršič izdelal je za cerkev sv. Jakoba nove orglje, katere se kot izvrstno mojstersko delo obče hvalijo, isto tako gosp. L. Widmayer, kateri je izdelal za omenjeno cerkev nove klopi.

Zidanje nove pripravnišnice dobil je gospod stavbeni mojster Filip Zupančič, s kojemu v zvezi je večina malih obrtnikov stavbenega stroka. Čestitamo!

Kranjsko obrtno društvo ima svoj mesečni zbor v pondeljek 2. julija ob 8 uri zvečer v „Bierquelle“.

Hranilno i posojilno društvo imelo bode izvanredni občni zbor v nedeljo 8. julija ob 10. uri dopoldne v „Bierhalle“.

Razne stvari.

Razstavo hišne oprave, o katerej smo zadnjič poročali, obiskal je dne 29. maja presvitli cesar, ter je skoraj vse navzoče izpostavljalje s svojim nagovorom počastil. Cesar ostal je poldrugo uro v razstavi, in pri odhodu rekel: „Ta razstava zadovoljila me je po vsem. Jaz moram priznati, da je ta stroka očitvidno napredovala“. Uredniku od „Wiener Möbelhalle“, g. Robert Kulka, katerega je cesar vprašal, kako da izhaja in napreduje ta strokovnjaški list, je na njegov odgovor, da se list čedalje bolj širi, rekel: „To me veseli močno, kajti strokovnjaški list je dandanes vsacemu obrtniku živa potreba, tudi sem že o vašem listu slišal“.

Ko je cesar razstavo zapustil, pozdravljalo ga je vse ljudstvo z navdušenimi živio-klici.

Petakarji. Dunajski mestni zastop vložil je peticijo, da se razširi volilna pravica enako državnemu zboru, tudi za deželni zbor na tako zvane petakarje.

Po tem dobil bi Dunaj za deželni zbor 9758 volilcev več kakor zdaj, in bi vse število volilcev znašalo nad 35.000.

Štajersko obrtno društvo v Gradcu sklenilo je v mesečnem zboru dne 11. maja napraviti v Gradcu pod naslovom „Gewerbehalle“ stalno obrtno razstavo, katera se bode začasno otvorila v društvenih prostorih. Razpostavljeni smeli bodo le udje društva, ali pa taki ki plačujejo društvu na leto po 5 gl.

Tudi bode prevzelo društvo po gotovem času in posebnih pravilih razprodajo izpostavljenih izdelkov.

Spodnje avstrijsko obrtno društvo imelo je 11. maja svoj 43. letni zbor. Dohodki tega društva znašajo v letu 1882. 109.572 gl. Stroški 108.139 gl.

Udov šteje društvo 1792, društveno premoženje pa znaša 119.154 gl. Biblioteka ima 5543 bukev se 12.690 zvezki.

Po končanem zborovanju razdelile so se priznanja in medaile na izvrstne delavce.

Centralno obrtno društvo za Moravsko razpošilja svoje letno poročilo. Društvo obstoji še le kratek čas, a vidi se iz poročila da je izvrstno in plodonosno delovalo, in se je posebno krepko vdeležilo sedanjega obrtnega gibanja.

Centralblatt für das gewerbliche Unterrichtswesen in Oesterreich imenujejo se nove knjige, izdavane po ukazu ministerstva za bogočastje in pouk, z namenom pospeševati obrtni pouk, in seznaniti širje kroge z načeli obrtnega šolstva. Ker se dozda za obrtno šolstvo na Kranjskem nihče ni posebno brigal, treba bode obračati našo pozornost tej važni zadevi, in delovati na to, da bode dobila Kranjska, katerej se ne manjka bistroumnih učencov, tako obrtno šolo, kakor jo imajo druge dežele, pri katerih obrtni pouk ni zadnji predmet.

Monatsversammlung des krain. Gewerbevereines am Montag den 2. Juli Abends 8 Uhr in der „Bierquelle“.

Izjava.

Vsled neprenehanih napadov na mojo osebo v „Ljudskem glasu“ došlo mi je od vseh, celo nepričakovanih strani toliko dokazov prijateljstva in simpatij, da mi povsem odškodujejo izmišljene in lažnjive „Poslane“.

V polemiko s brezimenimi subjekti se ne bodem spuščal, ker me že po izjavi „Ljudskega glasu“ vsakdo pozna, torej gotovo tudi vé, da vsi strastno surovi napadi merijo le na to, škodovati meni ne le na poštenem imenu, temveč z napravljanjem javnih škandalov škodovati mojo obrt, kar se pa onim „obrnikom brez imena“, kakor dozda, tudi za naprej posrečilo ne bode.

Ljubljana, 1. julija 1883.

M. Kunc.